

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور»

(اعاده شده از شورای نگهبان) (۱)

مقدمه

«طرح الحاق موادی به قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» که در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۱۳ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده بود، پس از ارسال نزد شورای نگهبان، با ایرادهایی مواجه شد. از این رو کمیسیون تخصصی مربوطه به منظور رفع این ایرادها، اصلاحاتی را در مصوبه اولیه مجلس اعمال کرده است که در این گزارش به بررسی مصوبه کمیسیون از جهت رفع ایرادهای مزبور می پردازیم.

مخصوص سخن علمی

مشخصات طرح
دوره دهم - سال دوم

شماره ثبت:

۲۷۱

شماره چاپ:

۸۷۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹۷/۲/۱۹

معاونت پژوهش های
سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۵۵۲۸-۴

تاریخ انتشار:

۱۳۹۷/۲/۲۲

بررسی مصوبه کمیسیون

۱. براساس بند نخست از اظهار نظر شورای نگهبان، ماده (۶۱) و تبصره آن با ۳ ایراد و ابهام مواجه شده است. اول اینکه اطلاق مشارکت بخش غیردولتی در اتخاذ تصمیمات اجرایی کارگروه موضوع ماده مزبور، مغایر اصل شصتم قانون اساسی است، زیرا مطابق این اصل، اعمال قوه مجریه از طریق رئیس جمهور و وزرا بوده و لذا محول کردن تصمیم گیری اجرایی به بخش خصوصی مغایر این اصل قلمداد می شود. دوم اینکه اطلاق واگذاری تعیین وظایف و اختیارات کارگروه موضوع ماده مزبور به آیین نامه، به دلیل داشتن ماهیت تقنینی این امر، مغایر اصل هشتاد و پنجم قانون اساسی مبنی بر منع تفویض قانونگذاری است. سوم اینکه تبصره این ماده به دلیل مشخص نکردن نحوه تعیین و تعداد اعضا و اختیارات ستاد ملی واجد ابهام شناخته شده است.

حال کمیسیون محترم برای رفع این ایرادها؛

اولاً در صدر متن اصلاحی ماده (۶۲) به منظور تعیین حدود صلاحیت و چارچوب وظایف ستاد تسهیل و رفع موانع تولید، مقرر کرده است: «به منظور بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص حل و فصل مشکلات واحدهای تولیدی، «به ویژه در موارد مربوط به تکمیل و راه اندازی طرح های نیمه تمام، تأمین مالی، تعیین تکلیف بدهی های معوق و همچنین رفع مشکلات مرتبط با محیط زیست، منابع طبیعی و معادن و رفع موانع صادراتی» به دولت اجازه داده می شود نسبت به ایجاد ستاد تسهیل و رفع موانع تولید اقدام نماید».

ثانیاً ترکیب اعضای تشکیل دهنده ستاد تسهیل و رفع موانع تولید (در سطح ملی) و نیز سازوکار تعیین اعضای کارگروه های استانی ذیل این ستاد را مشخص کرده است.

ثالثاً در فراز پایانی مصوبه کمیسیون، تصریح شده است: «مصوبات ستاد مذکور با رأی اکثریت وزرا و رؤسای دستگاه های اجرایی (ثابت و غیر ثابت مدعو) نافذ و اجرایی می شود».

اما در خصوص اینکه اصلاحات صورت گرفته رافع ایرادهای مذکور است یا خیر، باید گفت: اگرچه ایرادهای شورا ناظر به حضور بخش خصوصی در تصمیم گیری اجرایی کارگروه های استانی و همچنین ابهام در تعیین و تعداد اعضای ستاد ملی، مرتفع شده است، لکن مصوبه اصلاحی از حیث عدم تعیین قطعی حدود و ثغور موضوعات مندرج در چارچوب وظایف و صلاحیت های کارگروه استانی و ستاد ملی و اکتفا به بیان برخی از موارد که می توان آنها را از جمله

مصادیق اجرای موضوعات در صلاحیت این ستاد تلقی نمود، به نظر می‌رسد مصوبه کمیسیون در این بخش نتواند رافع ایراد شورای نگهبان قلمداد شود. در این رابطه می‌توان با رعایت قانون آیین‌نامه داخلی مجلس صلاحیت‌های ستاد تسهیل و رفع موانع تولید را به شرح ذیل در مصوبه مزبور پیش‌بینی کرد:

۱. بررسی علل رکود یا توقف واحدهای تولیدی و هماهنگی برای حل مشکل،
  ۲. بررسی و پیگیری رفع موانع مربوط به اشتغال با هماهنگی سازمان‌های مرتبط از جمله سازمان تأمین اجتماعی،
  ۳. بررسی و ارائه راهکار در خصوص اختلافات و یا مشکلات اجتماعی نیروی کار،
  ۴. بررسی اختلافات واحدهای تولیدی با دستگاه‌های اجرایی استانی از جمله سازمان امور مالیاتی و ارائه راهکارهای مناسب،
  ۵. کمک به تسریع، تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های نیمه‌تمام تولیدی،
  ۶. حمایت و کمک به توسعه صادرات محصولات تولیدی استان.»
۲. شورای نگهبان در دومین بند از ایرادهای خود، علاوه بر اینکه ماده (۶۲) را مبنی بر ایرادهای مذکور در خصوص ماده (۶۱) واجد ایراد دانسته، اطلاق تبصره ماده مزبور را نیز به دلیل اینکه واژه «خبرگان» شامل اشخاص غیراجرایی می‌شود، مغایر اصل شصتم قانون اساسی تلقی کرده است.
- در این خصوص کمیسیون محترم در اصلاح تبصره این ماده، عضویت در هیئت خبرگان موضوع این ماده را با حکم رئیس کل بانک مرکزی دانسته است و در نتیجه خبرگان عضو این هیئت به عنوان نماینده دستگاه اجرایی (بانک مرکزی) محسوب گردیده‌اند. لذا به نظر می‌رسد با توجه به اصلاح صورت گرفته، مغایرت تبصره مزبور با اصل شصتم قانون اساسی مرتفع می‌شود.

نتیجه‌گیری

شورای نگهبان در دو بند ایرادهایی را ناظر به مواد (۶۱) و (۶۲) اصلاحی «قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» وارد کرده است. اصلاحات صورت گرفته توسط کمیسیون بجز در خصوص وظایف و صلاحیت‌های کارگروه استانی و ستاد ملی که واجد ابهام به نظر می‌رسد، رافع ایراد است و برای رفع ابهام مذکور، در چارچوب قانون آیین‌نامه داخلی مجلس پیشنهاد مذکور در متن گزارش جهت تعیین وظایف کارگروه استانی مورد پیشنهاد است.

